

Vekâlet Erkek Muallim

Me
tir.
dah

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri: Sirt Meb'usu MAHMUT

Berlin siyasî mahafilinde
Alman sefiri M. Nadolny'nin
Moskova sefaretine tayin
edileceği söyleniyor.

FIATI 5 KURUŞTUR

8 inci sene No. 2684

SA

1 AĞUSTOS 1933

Tel: { Müdür: 24318, Yazı müdürü: 24319.
Idare ve Matbaa: 24310.

Gömbös'ün Seyahati

Başvekillerin seyahatlerinde hususî manalar arandığı zamanlar arkada kaldı. Bugünkü beynelmilel hayatta normal olan hükümet resilerinin seyahat etmeleridir. Hakikat böyle olmakla beraber, her halde Macar Başvekili Gömbös'ün Roma seyahati, siyasî hayatın icabatından olan mutad ziyaretlerden daha zümüllü ve ehemmiyetli bir hâdisedir. Macar Başvekilinin seyahatindeki ehemmiyet, Macaristan ve Orta Avrupanın vaziyetindeki hususiyetten ileri geliyor.

Avrupanın en istikrarsız muntakası Orta Avrupadır. Ve Orta Avrupadaki vaziyetin değişmesi kararlaşmıştır. Dört tarafı misakın imzalanmasına âmil olan sebeplerin başkası da Orta Avrupa vaziyetinin tasfiyesi mülâhazasıdır. Ve bu vaziyetin tasfiyesinde de Avusturyanın mukadderatını tayin meselesi ön safta geliyor.

Harpten evvel büyük bir imparatorluk olan Avusturya, harpten sonra beynelmilel siyaset sahnesinde bir oyuncak vaziyetine düştü. St. Germain muahedesile tespit edilen vaziyet devam edemiyor. Yani şimdiki şekilde bir Avusturya hayat ve inkişaf hakkından mahrum olduğu gibi, Orta Avrupa için bir zâf teşkil ediyor.

Avusturyanın Küçük İtilâfa bağlanmasına Almanya ve İtalya razı olmuyor. Almanya iltihak etmesine Fransa ve İtalya muvafakat etmiyor. Macaristanla beraber yürümesine Almanya ve Fransa itiraz ediyor. Velhâsıl Avusturyanın mukadderatını şu veya bu yolda tayin etmek için mümkün olan her kombinezon büyük devletlerden birinin veya ikisinin itirazına hedef oluyor. İşte bu vaziyet dolayısıyla ki Macar Başvekilinin Roma'ya yaptığı seyahat büyük bir âlâka uyandırmıştır.

İtalyanın Orta Avrupa için takip ettiği siyasetin hedefi malumdur: Evvelâ; Macaristan ile Avusturya arasında bir iktisadî birlik teşkil ettikten sonra bunu tabii cereyanına bırakarak bilâhare siyasî birliğe tahvil etmek. Ancak buna Almanya aleyhtar olduğu gibi, Macaristan da bu

Türkiyede ilim inkılâbı başladı

Maarif Vekili diyor ki: Üniversite milletin, inkılâbın en hayâtî ve en temel maksatlar için bel bağladığı; yarının devlet ve millet adamlarını, gençliği, kaybedilmiş sırsırları kazandıracak bir irfan yurdu olacaktır..

Üniversite işe başladı, profesörler seçildi, kadro ilân edildi, Üniversite Emni ve idare heyeti Vekilin riyasetinde ilk toplantısını yaptı! — Yeni kadroda kimler vazife alıyor?

Üniversitede 4 fakülte ve 7 enstitü, dışçı ve eczacı mektepleri var. Yeni teşekkül içinde İnkılâp Enstitüsü başı başına bir varlık olacaktır. Eski müderrislerden ancak 23 profesör üniversiteye alındı. Ecnebi ve hariçten alınacak profesörler kimler olacak?

Maarif Vekili, Tıp, Edebiyat, Hukuk, fakülteleri reisi ve Darülfünun emini Neşet Ömer Beyle ilk Üniversite iktisamı yapıyor.. — Yeni levha — Resimlerini aldırarak istemiyen iki ecnebi profesör Darülfünundan çıkıyor — M. Malche bir ecnebi profesörle beraber....

**M. Herriot
Ankara'ya da
Gidecek..**

**Bu ziyaret memnuniyetle
karşılandı**

PARIS, (Hususi) — M. Herriot perembe günü Marsilya'dan hareket edecek olan vapurla İstanbul'a hareket ediyor. M. Herriot'un Ankara'ya da ziyaret edeceği bildirilmektedir. Sabık Fransız Başvekili, Rusyayı ziyaret etmek için Sovyet hükümeti tarafından davet edilmiştir.

ANKARA, (Milliyet) — M. Herriot'un Ankarayı ziyaret edeceği rivayet edilmektedir. M. Herriot samimi bir Türk dostu olduğundan bu haber Ankarada büyük memnuniyetle telâkî edilmiştir.

M. HERRIOT

**Rauf, Refik Halit, Rıza
Tevfik, Sadık ve Adnan
B.ler affedilecekler mi?**

**150 liklerden bir kısmının aftan
istifade ettirilmelerinin hükû-
mete teklif edildiği söyleniyor..**

**Af 1933 yılı başından itibaren olan cürümlere
ve mahkûmiyetlere teşmil edilmeyecektir**

tesis ve itina emelidir. Bununla beraber, İtalyanın arzu ve emellerine karşı gelmek te Macaristanın işine elvermez. Binaenaleyh Macaristan İtalya ile Almanyanın arasında kalmıştır. Ve gariptir ki bu iki büyük devlet nokta nokta anlaşmaları halde Avusturyanın mukadderatını tayin meselesinde ihtilâf halindedirler.

ay kadar evvel, Macar Başvekili Berline gitmiş ve Hitler müştü. Ötedenberi, İtalyanın baheretine mazhar olan Macaristan başında bulunan bu devlet Almanya seyahati, İtalyada kalmamıştı. Binaenaleyh Macaristan siyasi yardımı olmayacağı zannedilmişti. İtalyanlar misakının imzasını kabul ettiler. İtalyanların tadili bir emri üzerine Macaristanın başkanı mahrum olmasından dolayı bir vaziyet değildi.

Başvekiline temin ettiği belgeyi tekrar teyit ettirdi. İtalyanlar girmişti. Mussolini ile Macar Başvekilinin görüşmelerinde müzakere kabul etmediği hususlarına istinadla Ortada

ustur- bu- ne- a- t-

günden bu güne kadar Macaristanın profesörlerinden hangilerinin Üniversitenin muvakkat kadrosunda ve dan yeni Üniversiteye geçen müderris, (Devamı 5 inci sahifede)

Yeni ve canlı siyasî hareketler arefesinde miyiz?

Ankara'da bir Balkan Lokarnosu imza edilebilecek midir?

Yunan Başvekili ile Hariciye, İktisat nazırlarının ve Romanya Başvekilinin Ankarayı ziyaretleri ve İsmet Paşanın Sofya seyahati Yunan sefirinin gazetemize beyanâtı

Yunan sefiri M. Sakellarpulos Cenapları

Yunan Başvekili M. Çaldaris'in Cumhuriyetin 10 uncu yıldönümünde bulunmak üzere Ankara'ya davet edildiklerini biliyoruz; aynı zamanda Romanya Hariciye vekili M. Titulescu da Ankarayı ziyaret edecek, bu suretle Türk - Yunan ve Romanya ricali arasında mühim siyasî mukâlemeler cereyan edecektir. Bu mukâlemelerde M. Titulescu'nun teklifi üzerine bir Balkan Locarno'su aktı için müzakere cereyan edeceği ve bir Balkan misakı da imza edileceği haber verilmektedir.

Dün Yunan sefiri M. Sakellarpulos'u ziyaret ederek bu meseleler hakkında fikrini sorduk; sefir cevapları bizi kemali nezakete kabul ederek suallerimize şu cevapları verdi:

— M. Çaldaris'in Ankara'ya ziyareti- nin sebebi nedir?

— Resmî mahafilde ilk yaptığımız temaslarda söylediğim ve hile Yunanistanın Türkiye'ye karşı olan dostluk ve itimat siyaseti yalnız bugünkü ve dünkü Yunan hükümetlerinin değil, bütün fir-

(Devamı 2 inci sahifede)

Hz. İstanbullu şereflendirdiler akşam Yalovaya avdet ettiler

Hariciye Vekili Ankaradan geldi ve Reiscümhur Hazretlerinin refakatinde Yalovaya gitti

bugün Yalovada Hariciye Vekili ve Comte de Lambrune'ü kabul edeceklerdir.

dün motörle Yalova'dan hareket ederek Marmara kıyılarına, saat 18 de Dolmabahçe sarayına çıkmışlar, saat kadar sarayda istirahat ettikten sonra dün

(Devamı 2 inci sahifede)

Sadullah Beyin beyanâtı

Deniz ve Hava müsteşarı Sadullah B.

Türk limanları arasında çalışan ve purların 1 Eylül'den itibaren mevkiî tabbika konulacak yeni seyrüsefer ve ücret tarifelerini tanzim edecek komisyon, bugün öğleden sonra ilk içtimalı deniz ticaret müdürlüğü salonunda aktecektir.

Komisyonun ziyaset etmek üzere, (Devamı 2 inci sahifede)

Erkek Muallim Mektebi

Dün vekâletten gelen bir emirle lâğvedildi

Maarif vekâletinden gelen bir emir üzerine İstanbul Erkek Muallim mektebi dün lâğvedilmiştir.

E. Muallim Mektebi müdürü Saffet Bey

İstanbul Erkek lisesinin bulunduğu binasında bu husus için bir yer ayrılacaktır Erkek Muallim mektebinin Çıgaloğlun binasında yeniden bir kız lisesi açılacaktır. Vekâlet bu kız lisesinin kadrosunu hazırlamağa başlamıştır.

RTB-473-1

Adnan, Rıza Tevfik, Rauf Beyler

Aldığımız hususî malûmata göre af kanununun esasları hazırlanmıştır. Büyük Millet Meclisinin açılışının ilk celsesinde hükümetin teklifi müzakere edilecek ve cumhuriyetin onuncu yılı münasebetile bu teklif kanuniyet kesbedecektir. Hükümetin yapacağı teklifte siyasî

mahkûmlarla memleket haricinde bulunanların bir kısmının afleri hakkında da kaybolduğu bildirilmektedir. Ancak memleket haricinde bulunan ve afleri Meclisten istenecek olan bu zevat hakkında Büyük Millet Meclisinin itihaz edeceği (Devamı 6 inci sahifede?)

Üç adaya çıkışta siyasî bir kast ve gaye aranamaz!

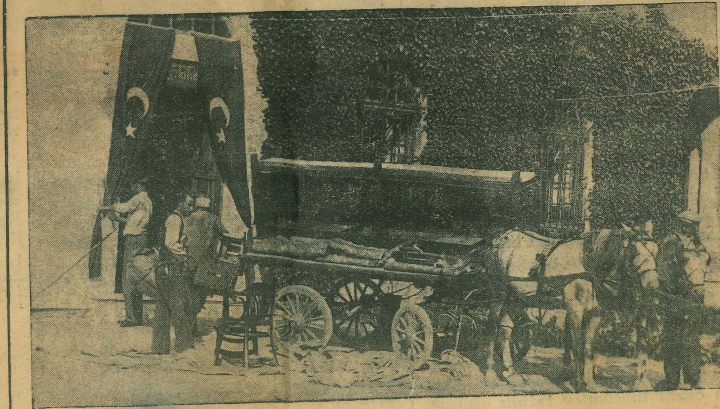
İtalya Yunanistan'a bu noktayı ve adaların Yunan adası olduğunu teyit etti mi?

İtalyan bahriyelilerinin çıktığı üç ada meselesi etrafında Roma ve Atina'dan şehrimize yeni haberler gelmemiştir. Ancak adaların Yunanlılara mı, İtalyanlara mı ait olduğu noktası üzere rindeki tereddüt ka'pî bir vuzuha henüz ermemiştir.

Bizim müraacaat ettiğimiz İtalyan menabii bu hususta bize şu malûmatı vermiştir:

— Hâdisen oceanografi tetkikatı yapmak isteyen bazı mütehassısların adalara çıkmasından ibarettir. Bu işgal mahiyetinde değildir. Bu adalar Yunanistan'a ait olup, İtalyanın esasen gayri meskûn olan bu adalar hakkında siyasî bir emeli de yoktur.

Yunan mahafili de hâdisenin ilk görünüşteki ehemmiyeti kaybettiğini, adalara çıkışın sırf tetkikat gayesine müteveccih olduğunun resmi İtalyan mahafilinden ve İtalyanın Atina sefiri tarafından Yunan Başvekili M. Çaldaris temin edildiğini beyan etmektedir.

Sergi binasının son hazırlıkları ve teşhir için getirilen eşya — Tafsilat kısmı mahsusumuzdadır —

Tarihî tefrika: 74

Yıldızdan Ordu Köşküne

Yazan: S. N.

Her hakkı (Milliyet) indir.

Lâyhaya hünkârın canı sıkılmıştı!

1

Abdülhamit, arizelerin, lâyhaların nasıl okunmasını isterdi? — 'Brak şu müfsidin kâğıdını!,' — Hünkâr nazarında, sabıklı imişler!

Padişah, perşembeden cuma traşına hazırlanmıştı. Berberbaşı Mustafa Bey, eski erderson tırbiyesi usulünce yor öpüp arızükranla huzurdan çıkıyorken Sultan Hamit:

— Mustafa Bey! Doğruca Ragıp Paşanın dairesine git! Orada ise çağır! Evinde ise, çağırtrır, acele gel-sin!

Diye irade etmişti.

Mustafa Bey:

— Ferman efendimizin!

Diyerek hemen Ragıp Paşanın dairesine gitmiş ve paşayı orada bularak çağırıldığını tebliğ etmişti.

Ragıp Paşa, hemen huzur setresini giyerek koşu koşu gelmişti. Hünkâr, Başmabeyinci Hacı Ali Paşanın traştan evvel sunduğu arizeyi vermiş ve oturmasını emrederek okutmağa başlamıştı.

Sultan Hamit, biriken maruzatı ek serüya Ragıp Paşa ile okur veya okuturdu.

Çölüsü müteakıf Mektebimülkiye-den neşet eden Ragıp Bey, genç yaşta, sarayhümayuna almıştı. Hünkâr, mumaileyhî, kendi mizacına göre yetiştirmiş ve âdetlerine alıştırmıştı. Ragıp Bey, kaç seneler, padişahın, yatak odasının eşğine başkoyarak yatmış, fedakârane hizmetinde bulunmuştu.

Saraya daha yeni geldiğinde, bir gün, bir kâğıt okurken, Ragıp Bey, kelime ve cümleleri, çabuk çabuk okuyup geçiyordu.

Hünkâr buna kızmış:

— Öyle şimendifer geçer gibi kâğıt okunmaz!

Diyerek şiddetlice bir tektir etmişti.

Ragıp Paşa, bunu daima hatırladığından ve kendisinin de kulağı ağır işittiğinden kâğıtları sindire sindire yüksek sesle okumasını iyi bilirdi.

Hacı Ali Paşanın takdim ettiği arize okunurken zaptıhane, bazı noktalarında tevakkufunu ve tekrar okumasını emir buyuruyor ve bu emirleri tekrar ediyordu. Çünkü mezkûr arize mufassal bir lâyiha şeklinde olup müddetleri şemmiyetli ve dikkatli

Hünkârın canı sıkılmıya başladığı kağıtların çatılmasından ve alındaki kalınca elifi damarların kabarmasından anlaşıldı. Hususi mukarriplerinin ve bendelerinin ekserisi, bu âlâmetleri görünce, bir fırtına kopacağına bunca senelik tecrübelerle bildiklerinden, yürekleri hoplardı.

Nitekim öyle oldu. Ragıp Paşa, kâğıdın sonlarını okuyorken, padişah, birden bîre:

— Brak, şu müfsidin kâğıdını!

Diye hiddet ve inial göstererek ayağa kalkıverdi.

— Çabuk bir kahve getirsinler!

Emrini verdi ve küçük pavyonun diğer odasına geçti. Ragıp Paşayı da oraya çağırarak, ayak üzerinde hiddetli hiddetli söylenmeye ve gezinmeye başladı. İraça kahvesi geldi; bermutat, hem üstüste iki fincan kahvesini içiyor, hem de arize müddetini birer birer ret ve cerhedecek müdafaa yollu sözler söylüyordu.

Sonra, Hacı Ali Paşayı istedi. Hacı Ali Paşa gelince, tekrar söze başlayıp:

— O, demincek getirdiğin kâğıdı veren herif, bir senedir musirren istediği maden imtiyazını vermediğinden, Bağdat şimendiferi işinde beni itham ve tehdide kıyam ederek o kâğıdı yazmış! Şimdi okundu, bütün müzavirliklerinin mahiyeti anlaşıldı. Halbuki sen; onu iyi bir adam sanarak istediği imtiyaz için kaç defalar gelip, bana yalvarmalarda bulundun! Bir daha böyle adamlara kanıp aldanma! Müraعاتlarına tavassut ve delâlet etme! Onlar esasen benim aleyhtarlarımdır. Karısı da kocası gibidir. Geçen sene, Kadıköyünde, Fenerbahçede, açıkta sofra kurup isret ederlerken kendilerini görüp usul ve edep dairesinde çekilmelerini tavsiye eden Serhafiye Ahmet Celâleddin Beye (Paşa), neler söylediklerini ve hümmetsizce benim adımı da ağızlarına aldıklarını bilmiyor musun?

Diye zavallı ihtiyar Hacı Ali Paşayı epeyce haşlamıştı.

Hacı Ali Paşa, azardan sonra arzıtazimat ve itizar ile müsaade olarak

HARİCİ HABERLER

Bir yıldönümü

Fransız başvekili siyasi bir nutuk söyledi

ORENCE, 31 A.A. — Havas bildiriyor: Süküti Guilliam'in doğumunun 400 üncü yıldönümü ait şenlikler dün sabah başlamıştır.

PARIS, 31 A.A. — Petit Parisien gazetesine göre M. Daladier dün akşam Orange Belediye dairesinde söylediği nutukta, her ne olursa olsun fransı muhafaza etmek ve mali müşküllerden sonra iktisadi müşküllere karşı koymak lüzumunu izah etmiş, Fransanın her zaman silâhları bırakma konferansında ve milletler cemiyetinde hazır bulunacağını söyleyerek demiştir ki:

«Fransa diğer milletlerden bizzat kendisinin göstermekte olduğu ihlâs ve samimiyetten başka bir şey istemez.»

Bundan sonra Felemenk saray nazırı Felemenk kraliçesi namına Fransız başvekiline Orange nişanının büyük salibini vermiştir.

Japonyadan çekilecek telgraflar

TOKIO, 31 A.A. — Münakalât nazırı bir ağustosun itibaren Japonyadan ecebni memleketlere çekilecek telgraflardan altın frank esasına göre harc alınacağını bildirmiştir.

Bir vapur oturdu

MONTEVIDEO, 31 A.A. — Phnos vapuru Yvcha civarında karaya oturmuş tur. Vaziyeti tehlikelidir.

Çinde mütareke tatbikatı

MOUKDEN, 31 A.A. — Mütareke mucibine Japon kuvvetleri Çan-Hai - Kuan'ı tahliye etmişlerdir. «Sulh müdafii» bir hususi polis kıtası ile bir Çin kıtası intizamı temine memur edilmiştir.

130 bin kişinin idman şenliği

STUTGARD, 31 A.A. — Dün memleketin her tarafından gelmiş 130 bin jimnazın iştirak etmiş olduğu senelik bir spor şenlikinin sonunda başvekil M. Hitler bir nutuk söyleyerek jimnastiğin şahı yerinde ve sağlam bir millet yetiştirmesi hususunda son derece mühim olduğunu beyan etmiştir.

Müthiş bir motosiklet

Müthiş fırtına

Binlerce ağaç devrildi, bir vapur karaya oturdu

DRESDEN, 31 A.A. — Cumartesi günü akşamı, Prina şehri ile civarında çıkan müthiş bir fırtına mühim hasarlara sebebiyet vermiştir. Binlerce ağaç kökünden çıkmış tarlalar harap olmuş fabrikaların bacakları yıkılmıştır. Dört kişi ölmüş yirmi kişi yaralanmıştır. Altısının yarası ağırdır. Fırtına bir yolcu vapurunu rihlama atmıştır. Bundan bütün yolcu ve mürettebat kurtarılabilmıştır.

Arjantinde faşist aleyhtarları

CORDOBA, (Arjantin), 31. A. A. — Faşist aleyhtarları bir grup, Alman konsoloshanesi önünde bir nü mayış yapmışlar ve silâh atmışlardır.

Polis nümayişçileri dağıtmıştır.

İrlandada muhalefet

DUBLIN, 31. A. A. — M. Lagrave'in idare ettiği muhalefet son günlerde büyük bir faaliyet göstermektedir. Muhalefet M. de Valera'nı teşkil ettiği milli muhafız teşkilâtına mukabil bir de milis teşkilâtı yapmıştır.

Polis dün akşam muhalefet milis muhafızlarından bir çoğunun evlerine baskın yapıp silâhlarını almıştır.

Gandhi İngilizlere beyanname neşretti

AHMEDABAD, 31. A. A. — Gandhi İngiliz milletine hitaben bir beyanname neşretmiştir. Gandhi bu beyanname, Hindistanda sulhun emirnamelerle değil fakat kongreye itimatla elde edilebileceğini bildirmektedir.

Gandhi kendisinin İngiliz milletinin bir dostu olduğunu, ve bir gün kendisinin bir düşman gibi telekki edilmesinin ne kadar yanlış olduğunu açıkladığını ilâve etmiştir.

Fransız ikinci filosunun

SON DAKİKA

Uşakta bir şayak fabrikası yandı

UŞAK, 31 (A.A.) — Dün gece yarısı Hacıgedik şayak ve un fabrikasında büyük bir yangın çıkmıştır. Şehir itfaiyesi, şeker ve Yulancı zadeler fabrikaları ile şimendifer idaresinin itfa vasıtaları ve asker kuvvetlerinin yardımı ile yangın sabahleyin söndürülebilmştir. Fabrikanın kazan ve makine daireleri tamamen, ütü ve tarak daireleri kısmen yanmıştır.

İstanbulun maliye teşkilâtı

ANKARA, 31 (Telefonla) — İstanbul Maliye teşkilâtını tanzim için buradan İstanbul'a bir heyet gidecektir. Bu heyet yeni teşkilât kadrolarını tesbit edecek ve Maliye Vekâletine bildirecektir.

Sümerbank idare meclisi reisi

ANKARA, 31 (Telefonla) — Sumer Bank idare meclisi reisliğine Hâşim Beyin tayini âli tasdika iktiran etmiştir.

Gazi Hz. İstanbulu şereflendirdiler ve akşam Yalovaya avdet ettiler

(Baş 1 inci sahifede)

şehrimize gelmiş olan Dahiliye Ve kili Şükrü Kaya Beyi refakatlerine olarak Yalovaya avdet buyurmuşlardır.

Gazi Hz. bugün Comte de Chambrune'ü kabul edecekler

ANKARA, 31 (Telefonla) — Roma büyük elçiliğine tayin edilen Comte de Chambrune şerefine bugün Hariciye Vekili Tefvik Rüşti Bey tarafından Şehir lokantasında bir öğle ziyafeti verilmiştir. Bu ziyafette, vekiller, fırka umumî kâtibi Recep Bey, Hariciye erkânı bulunmuşlardır. Comte de Chambrune öğleden sonra Başvekil İsmet Paşa tarafından kabul edilmiş ve arzı veda etmiştir. Hariciye Vekili Tefvik Rüşti Bey ve Comte de Chambrune bu akşamki trenle İstanbul hareket etmişlerdir. Sefir Cenapları istasyonda samimi bir surette teşyi edilmiştir. Comte de Chambrune hareketinden evvel ban a; Türkiye'de ikametinde cumhuriyet hükümeti erkânı tarafından mazhar olduğu teveccühüne billhasa işaret ederek memleketimizde geçirdiği günleri daima iyi bir hâtra olarak saklayacağını söylemiştir. Comte de Chambrun yarın (bugün) Yalovada Reiscümhur Hazretleri tarafından kabul edilecektir. Tefvik Rüşti Bey de bu kabul merasimi esnasında Yalovada bulunacaktır.

Dahiliye Ve kili geldi

Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Bey Fehmi Beyler tarafından karşılandı. Şükrü Kaya Bey dün akşam Reiscümhur Hz. ile birlikte Yalovaya gitmiştir.

Sergi bugün açılıyor

Layihaya hünkârın canı sıkılmıştı!

2

Sultan Hamit, hiddeti biraz geçince, meseleyi kurcalıyor! — Asıl mesele, İngilizler lehine olur ak Sultan Hamit ile Almanların arasını açmak mıydı? — Enişte Paşanın "Jön, lüğü!

Istanbul Limanı Nizamnamesi tasdikten çıktı..

Yeni nizamnamede çok değişiklik var

ANKARA, 31 (Telefonla) — İstanbul limanı nizamnamesi âli tasdikten çıkmıştır. Bu nizamnameye nazaran İstanbul limanı, Halici ihtiva etmek üzere şimalden Rumeli ve Anadolu fenerleri arasında çekilen hat ile cenuben Pendikten başlayıp Adalar dahil olmak üzere bunların cenubundan geçerek Küçük Çekmece gölü mansabında nihayet bulan hat arasında kalan kısımdır. İstanbul limanı, dış liman, Galata limanı, iç liman olmak üzere üç kısımdır.

Dış liman Sarayburnu ile Fındıklı sarayının şimal köşesini birleştiren hattın dışında Marmara ve Karadeniz cihetinde kalan kısımdır. Galata limanı, Sarayburnu ile Fındıklı sarayının şimal köşesini birleştiren hat ile Galata köprüsü arasındaki sahadır. İç liman, Karaköy köprüsünden itibaren Kağıthane ve Alibey dereleri üzerindeki ilk köprülere kadar olan sahadır.

Dış limanda demir yerleri şunlardır:

A) — Ahırkapı fenerile Haydarpaşa mendrek feneri arasında çekilen hattın cenubundaki saha. Serbest demirlemek isteyen gemiler bu sahada demirleyebilir. Eğer bu sahada parlayıcı maddeler yüklü gemiler varsa yeni gelecek gemiler, bunlardan uzak demirleyeceklerdir.

B — Anadolu ve Rumeli fenerlerile Mesarburnu ve Mesarburnu iskelesi arasındaki saha.

Gemiler, bu iki sahada seyrüseferine mâni olmamak şartile izin almadan demirleyebilirler. Ancak demirledikten sonra yerlerini derhal liman reisine haber vereceklerdir. Gemiler, liman reisiğinden izin almadıkça bu serbest demir yerleri müstesna olmak üzere limanın diğer kısımlarına giremez, rıhtımlara yanaşamaz, şamandıraya bağlayamaz ve limanın herhangi bir yerinde demirleyemezler. Aksi halde cezaî hükümler tatbik olunur.

Galata limanile iç limanda yer yoksa, yer açılıncaya kadar gemiler dış limanda beklerler.

Nizamnamenin parlayıcı maddeler-

le bunları taşıyan gemiler hakkındaki bendinde, parlayıcı maddeler üç kısma ayrılarak birinci kısım patlayıcı maddeler, ikinci kısım altmış dereceye kadar bir hararetle patlayan maddeler, üçüncü kısım da güçlülük ve altmış dereceden yüksek hararetle patlayan maddeler olarak ayrılmıştır.

Birincide melinin, asit, nitrik, barut, nitro gliserin, dinamit, pamuk barutu, parafin, barutu ve bunlara benzeyen maddeler vardır.

İkincide ispirto, petrol, benzin ve bunları müstekkati bulunmaktadır.

Üçüncüde mazot ve buna benzeyen maddeler vardır.

Her üç kısma dahil olan maddeler ile yüklü olan gemiler Ahırkapı fenerile Haydarpaşa arasındaki kısımda demirleyebilirler. Fener arasında çekilen hattın şimalinden demirleyemezler. Ancak bu hattın cenubundan sahile bir geminadan yakın olmamak üzere demirleyeceklerdir.

Birinci ve ikinci kısım maddeleri taşıyan gemiler, gündüzün bir kırmızı fışrak ve gece bir kırmızı fener çekeceklerdir.

Nizamnamenin şamandıra ve rıhtımlar feshinde şamandıra ve rıhtımlara, demir yerlerine ticari muamelelerde bulunmak üzere gelecek gemilerin 48 saat evvel haber vermeleri mecburi tutulmuştur. Bütün şamandıralar, deniz ticaret müdürlüğüne ait olup bunların harp ve ticaret gemilerine tahsisli liman idaresinde yapılır.

Nizamname: Limanlarda intizam ve irtibat, köprülerden girip çıkma bentleriyle ikinci kısmında da yolcu gemilerinin durak yerleri ve tâbi olacağı hükümler, boğazlardan gelecek transit gemiler, Türk limanları arasında gidip gelen gemiler ve bunların İstanbul limanında yanaşacakları ve demirleyecekleri yerler, gemilere girecek veya gemilerden çıkacak yolcularla bunları taşıyacak deniz vasıtalarının tâbi oldukları şartlar hakkında da müfassal maddeleri ihtiva etmektedir.

bunların birer halkın canı dığe sahaya fırlamıştır. Üç kişi ölmüştür. Ölüm tehlikesine uğramış on bir yaralı ile bir çok hafif yaralı vardır.

M. Von Şlayher serbesttir

PARİS, 31 A.A. — Intransigent gazetesinin bir muhabiri M. Von Şlay heri ziyaret etmiş ve bu hususta şu tafsilâtı gazetesine göndermiştir. Muhabir bu yazısında diyor ki:

«M. Von Şlayher, İsviçreye iltica ettiğine veya hapsolüdüğüne dair ortada dolaşan bir takım dedikodular hilâfına olarak Potsdam'daki malikânesinde oturmakta ve tamamiyle serbest bulunmaktadır. Von Şlayher gözhapsine bile alınmış değildir.»

M. Von Şlayher riyasetindeki hükümetin hangi sebeplerden dolayı düştüğü hakkında sorulan suallere verdiği cevapta bu sukutan siyasî propağanda eksikliği yüzünden vukua geldiği zannında olduğunu söylemiştir.

Yeni tayyare tipleri

BURJE, 31 A.A. — Doret'nin idare ettiği tek süblül bir tayyare bu sabah saat 8,10'da Tuluz'dan hareket etmiş, saat 10,37'de Burje'ye gelmiştir.

Marsilya — Saygon hava yolunda işleyecek olan bu tayyare altı yataklıdır. Saatte ortalaması hesapla 247 kilometre hızla uçabilmektedir.

Bu tayyare bir kamarasında altı kişi rahatça oturup yatabilmektedir. Tayyareden dışarıyı görmek için yapılan teftihât da gayet iyi hâtedir.

Bu nümune tayyaresi tamamen bir merak ve alâka uyandırmıştır.

Yanan ormanlar

NİMES (Fransa Gard Eyaletinde) 31 A.A. — Gard eyaletinin üç nahiyesi dahilinde çıkan orman yangınları neticesinde 200 hektarlık orman harap olmuştur.

Esperantocuların kongresi

KOLONYA, 31 A.A. — Volf Ajansı bildiriyor: Esperanto dili taraftarlarının 25 inci kongresi dün sabah açılmıştır. Otuz iki milleti temsil eden bir muhabir bu kongreye iştirak etmektedir.

Kongre açıldığı zaman reis muhabirlere «hoş geldiniz» demistir. Bundan sonra Alman Esperanto birliği reisi ve Kolonya belediye reisi ile Belçika, İngiltere, Danimarka, Fransa, İspanya, Çin, İtalya, Felemenk, İsveç, Norveç ve İsviçre mümessilleri birer nutuk söylemişlerdir.

Tayyareci prens

BERLIN, 31 A.A. — Volf Ajansından: Romanya prenslerinden Nicolas dün gece Sigmaringon'dan Berline gelmiştir.

Prens yeni tayyare modellerini tetkik için Dessau'daki Junkers fabrikalarını gezip görmek niyetindedir.

Vali'nin birer halkın canı dığe sahaya fırlamıştır. Üç kişi ölmüştür. Ölüm tehlikesine uğramış on bir yaralı ile bir çok hafif yaralı vardır.

Motörlü bir sandal devrildi

SAINT - Sebastien, 31 A.A. — İçinde yirmiyiye yakın kimse bulunan motörlü bir sandal, limandan çıkarken devrilmiştir. Bu kazaya kurban gidenlerin on üç kişi olduğu zannedilmektedir. Hakikatte denizden yedi ceset çıkarılmış, altı kişinin de kaybolduğu kaydedilmektedir.

Yeni vapur Tarifeleri

(Baş 1 inci sahifede)

İktisat vekâleti Deniz ve Hava müfettiş Sadullah Bey dün sabah Ankara'dan şehrimize gelmiş ve öğleden sonra deniz Ticaret müdürlüğünde meşgul olmuştur.

Komisyon, Devlet Deniz yolları idaresinden işletme şefi Zekeriyâ, vapur cesuluna namına Yelkenci zade Lütfi, İktisat vekâleti namına kabotaj şubesi müdürü Ayetullah, Ticaret odası namına Kara Osman zade Suat, Mehmet ve Sabri beylerden mürekkeplerdir.

Deniz ve Hava müsteşarlığının hazırladığı seyrüsefer ve icurat tarifeleri projelerini komisyonun tasvibine arz edilecek ve bu projeler üzerinde müzakereat cereyan edecektir.

Dün Sadullah Bey, bugün toplanacak olan komisyonun mesaisi hakkında bir muharririmize şu malûmatı vermiştir:

«Kanun mucibince 1 Eylülde tatbikata başlanılacağından yarından (bugünden) itibaren kanunun tarifi dahilinde komisyon teşekkül ederek işe başlayacaktır. Bu komisyon tarifeyi tesbit edecektir. Bu tarifeler vekâletin tasdikıyla muteber olacaktır. Tarifeler postalarla seferler yapan teşekküllere ait olacaktır ve yolcu, yük, eşyaya aittir.

Bundan başka yeni teşekküllere ait bir iş kalmıştır ki; seyrüsefer hatlarının tamamen tesbiti ve her hat üzerinde uğranacak iskelelerin tanziminden ibarettir. Bu da 1 Eylülde kadar tesbit olunacaktır.

Fakat bu iş vekâlete aittir. Komisyonla alâkası yoktur.»

Sadullah Bey, Akay hatları ve yeni vapurlar alınıp alınmayacağı hakkında muharririmizin sorduğu suale de demistir ki:

«Akay idaresi için yeni vapur alınmasını Vekil Beyefendi katıyetle arzu etmektedirler. Bu hususta Akay idaresine emir verilmiştir. Mezkûr idare bunun için çalışmaktadır.

Komisyon, Türk limanlarile ecebi

Beşinci yerli mallar sergisi bugün saat 16 da E. M. M. Reisi Kâzım P.ş. Hz. tarafından merasimle açılacaktır. Tertip heyeti dün Sanayi Birliği reis vekili Ganî Beyin riyaseti altında içtima ederek bugünkü merasim hakkında şu programı hazırlamıştır.

1 — Deniz Orkestrası tarafından istiklâl marşı.

2 — Sanayi Birliği umumi kâtibi Nazmi Nutri Bey tarafından nutuk ve davetlere teşekkür.

3 — Büyük Millet meclisi Reisi Kâzım Paşa Hazretleri tarafından açma hitabesi.

4 — Sergi pavyonlarını ziyaret.

5 — Saat 17 de serginin halka açılması.

Bu seneki serginin masahai sathiyesi ve iştirak eden firmaların adedi geçen senekilerden çok fazladır. Serginin büyük kapısı bayraklarla süslenmiştir. Bu sene de radyo vasıtasile plâk neşriyatı ve sergiye iştirak eden müesseselerin reklâmı yapılabilecektir. Radyonun çalışmadığı zamanlarda deniz orkestrası konserler verecektir. Beşinci yerli mallar

sergisine 200 yüz kadar firma iştirak etmektedir.

Mebusları davet

Sanayi Birliğinde: İstanbulda bulunan muhterem mebuslarımızın adreslerini bilemediğimizden davetiye gönderemedik. Beşinci yerli mallar sergisi 1 ağustos 933 salı günü saat 16 da Galata saray lisesinde açılacağından müşahidelerimizin teşriflerini rica ederiz.

Daimî bir sergi binasına ihtiyaç

Şehrimizde de daimî bir sergi binasına şiddetli ihtiyaç görülmüştür. Oldukça paraya ihtiyaç gösteren her şeyi şimdiki kadar tehir için yakın alâkadar müesseselerinde ehemmiyetle görülmüştür. neticeye bağlanması arzudur.

Sumer Bankın, memleket merkezlerinde fabrikalar için büyük satış mağazaları getirmeğe hazırlanmaktadır. Daimî sergi binası da Sumer Bank tarafından tahmin edilmiştir.

Yeni ve canlı Siyasî hareket

(Baş 1 inci sahifede)

kaların esaslı bir siyasetidir, ve bu siyaset Yunan milletinin hissiyatına tamamen uygundur. İki hükümet icalı arasındaki hususi temaslar, ananevi bir şekil almış ve her iki memleket için faydalı olmuştur. Zaman zaman vuku bulan bu temaslar mütakelil bir ehemmiyet, mutlak bir samimiyet havası içinde iki memleketle taallük eden umumi ve hususî meselelerin tetkiki için daha sıkı bir teşriki mesai vücude getirmiştir. Bu teşriki mesai harici siyasette bariz bir şekilde kendini göstermektedir. Bu gerçeğin altında M. Çaldarısın Türk hükümeti tarafından Ankara'ya davet edilmesi gayet tabiidir. M. Çaldarıs ile beraber Yunan Hariciye ve İktisat nazırları da Ankara'ya davetlidirler. M. Çaldarıs ile mesai arkadaşlarının bu davete teşvikle icabet etmeleri de pek tabiidir. İktisat vekâleti, arzu ettiği ecebi hatlarına vapur işleri için devlet deniz yolları idaresine Türk vapurculuk şirketi ile kavele yapacaktır.

Yeni bir misak

Bundan sonra M. Çaldarısın

limanları arasındaki seyrüseferlerinin tanzimi ile meşgul olacaktır. İktisat vekâleti, arzu ettiği ecebi hatlarına vapur işleri için devlet deniz yolları idaresine Türk vapurculuk şirketi ile kavele yapacaktır.

* * *

Yeni tanzim edilecek deniz vapurculuğuna tam bir teşkilatın tarifeler tanziminde deniz vapurculuk şirketi ile kavele yapacaktır. İktisat vekâleti, arzu ettiği ecebi hatlarına vapur işleri için devlet deniz yolları idaresine Türk vapurculuk şirketi ile kavele yapacaktır.